

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1.*

Det foreslås, at Århus-konventionens definition af, hvilke organer der er omfattet af reglerne om aktindsigt i miljøoplysninger indarbejdes i lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Miljøoplysningsloven blev vedtaget i 1994 med henblik på at implementere Rådets direktiv 90/313/EØF om fri adgang til miljøoplysninger. Efter lovens § 1 gælder de særlige regler om miljøoplysninger for det første for alle myndigheder m.v., der er omfattet af § 1 i lov om offentlighed i forvaltningen. Endvidere gælder de for "organer med offentligt ansvar for miljøet og underlagt offentlig kontrol". Sidstnævnte kom med i loven for at implementere direktivets artikel 6.

Via henvisningen til offentlighedsloven omfattes alle statslige og kommunale forvaltningsmyndigheder, herunder særlige enheder, og hvad enten der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn eller råd, eller særlige forvaltningsmyndigheder, som f.eks. kommunale selvstyrehavne. Tilsvarende gælder kommunale fællesskaber, når de skal godkendes efter § 60 i den kommunale styrelseslov, uanset på hvilken måde fællesskaberne er organiseret. Endvidere omfattes de i offentlighedslovens § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, nævnte elforsyningsselskaber.

Selskaber, der hviler på et traditionelt privatretligt grundlag, falder som udgangspunkt udenfor offentlighedslovens definition. Nogle af disse omfattes imidlertid af den udvidede definition i miljøoplysningsloven.

Af bemærkningerne til loven²¹⁾ fremgår, at begrebet organer med offentligt ansvar for miljøet og underlagt offentlig kontrol ikke er kendt i dansk ret eller i EU-retten, og derfor er vanskeligt at fastlægge entydigt. Videre fremgår, at det i overensstemmelse med regeringens grundlæggende holdning om åbenhed i forvaltningen foreslås at anlægge en rimelig bred fortolkning af begrebet. Det antages herefter, at alle virksomheder, hvis aktiviteter kan have indflydelse på miljøet, og hvor det offentlige gennem ejerskab har en bestemmende indflydelse, omfattes. Der peges herunder på

trafiksselskaber, fælleskommunale virksomheder, offentligt ejede havne og lufthavne og statselskaber som DONG, Storebæltsforbindelsen og Øresundsforbindelsen.

Der blev under lovforslagets behandling i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg redegjort nærmere for rækkevidden af begrebet²²⁾. Ministeren oplyste, at den nævnte afgrænsning var foretaget for at give adgang til aktindsigt i miljøoplysninger i de virksomheder, der i stedet for en selskabsretlig organisering lige så godt kunne være almindelig forvaltningsvirksomhed og derfor omfattet af pligten til at give aktindsigt, som f.eks. broelskaberne. Videre oplyste ministeren, at muligheden for at vælge imellem den ene eller den anden organiseringsform typisk vil være til stede for virksomheder, der ikke skal konkurrere med andre danske eller europæiske virksomheder på området. På denne baggrund gav ministeren herefter udtryk for, at kun virksomheder, som har en retlig eller faktisk monopolstilling, og som det offentlige har en bestemmende indflydelse på, er omfattet af begrebet. Det blev herefter oplyst, at broelskaberne vil blive omfattet, hvorimod virksomheder som Københavns Lufthavn og Tele Danmark ikke vil være omfattet, fordi de fungerer i blandet konkurrence og monopolstilling.

Konventionens definition af en myndighed er på en række områder enslydende med direktivets. Konventionens formulering indebærer dog bl.a. den tilføjelse, at enhver anden juridisk eller fysisk person, der har offentligt ansvar for eller udfører offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, skal anses for at være en offentlig myndighed; stadig under forudsætning af, at det pågældende selskab er underlagt offentlig kontrol.

Med denne tilføjelse om virksomheder, der udfører offentlige funktioner eller tjenesteydelser i relation til miljøet, forekommer det vanskeligt at opretholde ovennævnte begrænsning, hvorefter alene virksomheder med en monopolstilling omfattes. Til støtte for denne bredere forståelse af begrebet kan der peges på, at der under forhandlingerne om konventionen blev fremsat en erklæring²³⁾ om, at det alene skal være afgørende, om det offentlige skal godkende selskabets overordnede politik og træffe afgørelse i større sager. Monopolsituationen blev ikke nævnt i denne forbindelse.

²¹⁾ L 176, fremsat d. 20. januar 1994, bemærkningerne til § 1 (FT 93-94, till. A, sp. 6121).

²²⁾ Miljøministerens besvarelse af spm 1 til L 176 (Forslag til lov om aktindsigt i miljøoplysninger).

²³⁾ UN ECE, Committee on Environmental Policy, dok. nr. CEP/AC.3/16 af 17. december 1997.